

Jacek Cichoń

Katedra Informatyki

Wydział Podstawowych Problemów Techniki Politechniki Wrocławskiej

MAP1156: Analiza Matematyczna II

Wykład przeznaczony jest dla studentów I roku I stopnia Inżynierii Biomedycznej na Wydziale Podstawowych Problemów Techniki. Odbywa się we wtorki, w godzinach 17:05-18:45 w sali 322/A1.

Na stronie tej znajdziesz informacje o zasadach zaliczenia, realizowanym materiale, literaturze oraz listę zadań.

Zasady zaliczania kursu

Ćwiczenia

Na ćwiczeniach odbędą się trzy 30 minutowe kolokwia. Na każdym z nich dostaniecie do zrobienia 3 zadania. Za każde z nich będziecie mogli otrzymać do 5 punktów. Za aktywność będzie można uzyskać dodatkowo do 5 punktów. Ocena końcowa (C) z ćwiczeń będzie wystawiana za pomocą następującej tabelki:

Pkt.	0..19	20..24	25..29	30..34	35..39	40..45	46..50
C	2.0	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0	5.5

Osoby, które uzyskają z ćwiczeń ocenę 5.5 będą zwolnione z egzaminu.

Egzamin

Terminy:

1. 18.06.2016 (sobota): godz. 11:00 - 13:00, sala 1.27/C13
2. 27.06.2016 (poniedziałek): godz. 13:00 - 15:00, sala 322/A1

ZASADY - OSTATECZNA WERSJA: 16.06.2016

1. Do egzaminu mogą przystąpić **WSZYSTKIE** osoby, nawet te, które otrzymały ocenę NDST z ćwiczeń.
2. Osoby, które otrzymały ocenę 5.5 z ćwiczeń będą ją miały przepisaną (nie muszą się pojawiać na egzaminie).
3. Osoby, które mają ocenę 5.0 z ćwiczeń mogą zrezygnować z egzaminu. Jeśli nie przyjdą na egzamin, to będą miały przepisaną ocenę 5.0.
4. Osoby, które otrzymają z egzaminu ocenę 5.0 będą mogły poprawić ją na ocenę 5.5. W tym celu będą musiały się umówić ze mną na krótki egzamin ustny.

5. Do egzaminu poprawkowego przystąpić mogą tylko te osoby, które z egzaminu w pierwszym terminie otrzymały ocenę ndst lub nie pojawiły się na nim (czyli: nie ma możliwości poprawiania pozytywnych ocen).

Wyniki pierwszego egzaminu

Zadania oceniane były w skali $[0,1]$. Aby dostać ocenę dostateczną trzeba było uzbierać więcej niż 2 punkty. Przez ten prog nie przeszło 40 osób. Jedna osoba zebrała 5 pkt. Kilkanaście osób otrzymało zaledwie 0.5 pkt.

Osoby, które otrzymały ocenę pozytywną mają wyniki wpisane do systemu Edukacja (sobota, 18.06.2016, godz. 20:00).

Osobom które nie zdały tego egzaminu radzę aby bardzo ostro wzięły się do nauki - musicie sobie również powtórzyć materiał z wykładu z Analizy I (nie mam pojęcia jak niektórym z was udało się zdać egzamin z Analizy I). Macie jeden tydzień czasu.

Zadania na drugim egzaminie będą podobne do tych, które były na pierwszym egzaminie.

Literatura

- Podstawowa
 1. F. Leja, Rachunek Różniczkowy i Całkowy, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2012
 2. W. Krysicki, L. Włodarski, Analiza Matematyczna w Zadaniach, Cz. I, PWN, Warszawa 2006
- Pomocnicza
 1. G. M. Fichtenholz, Rachunek Różniczkowy i Całkowy, T. I-II, PWN, Warszawa 2007
 2. M. Zakrzewski, "Markowe Wykłady z Matematyki, analiza", wydanie I, Wrocław 2013, Oficyna Wydawnicza GiS
- Lista zadań: **Analiza2_2015_IB.pdf**
- Przykładowe zadania na egzamin: **Analiza2_Example_IB.pdf**
- Pytania do mnie związane z kursem: **QandA**

Zagadnienia omówione na wykładzie

Drugie i wyższe pochodne

1. Wzór Taylora
2. Jeśli funkcja f jest $(n+1)$ -razy różniczkowalna, to

$$f(a+x) = \sum_{k=0}^n \frac{f^{(k)}(a)}{k!} x^k + \frac{f^{(n+1)}(a+\theta x)}{(n+1)!} x^{n+1}$$

dla pewnego $\theta \in (0, 1)$.

3. Funkcja wykładnicza

$$4. \quad e^x = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=0}^n \frac{x^k}{k!} = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{x^k}{k!}$$

5. Def. Zbiór $A \subseteq \mathbf{R}^2$ jest **wypukły**, jeśli $(\forall P, Q \in A)(\overline{PQ} \subseteq A)$.
6. Tw: Jeśli f ma ciągłą drugą pochodną oraz $f'(a) = 0$ i $f''(a) > 0$ to f ma lokalne minimum w punkcie a .
7. Tw: Jeśli f ma ciągłą drugą pochodną oraz $f'(a) = 0$ i $f''(a) < 0$ to f ma lokalne maksimum w punkcie a .
8. Def: Funkcja f jest **wypukła** na odcinku I , jeśli zbiór $\{(x, y) : y \geq f(x)\}$ jest wypukły.
9. Def: Funkcja f jest **wklęsła** na odcinku I , jeśli zbiór $\{(x, y) : y \leq f(x)\}$ jest wypukły.
10. Tw. Jeśli $f''(x) > 0$ dla $x \in I$ to f jest wypukła na odcinku I .
11. Tw. Jeśli $f''(x) < 0$ dla $x \in I$ to f jest wklęsła na odcinku I .

Szeregi

1. Def. Szereg $\sum_{n=0}^{\infty} a_n$ jest zbieżny jeśli ciąg sum częściowych $s_n = \sum_{k=0}^n a_k$ jest zbieżny.
2. Przykład: $\sum_{n \geq 0} (\frac{1}{2})^n = 2$.
3. Tw. Jeśli szereg $\sum_{n=0}^{\infty} a_n$ jest zbieżny, to $\lim_n a_n = 0$.
4. Przykład: $\sum_{n \geq 1} \frac{1}{n} = \infty$.
5. Def. Szereg $\sum_{n=0}^{\infty} a_n$ jest bezwzględnie zbieżny jeśli szereg $\sum_{n=0}^{\infty} |a_n|$ jest zbieżny
6. Tw: Jeśli szereg $\sum_{n=0}^{\infty} a_n$ jest bezwzględnie zbieżny, to jest zbieżny
7. **Kryterium d'Alamberta**
 1. Jeśli $\lim_n |\frac{a_{n+1}}{a_n}| < 1$, to szereg $\sum_{n=0}^{\infty} |a_n|$ jest zbieżny
 2. Jeśli $\lim_n |\frac{a_{n+1}}{a_n}| > 1$, to szereg $\sum_{n=0}^{\infty} a_n$ jest rozbieżny
8. **Kryterium Cauchy'ego**
 1. Jeśli $\lim_n \sqrt[n]{|a_n|} < 1$, to szereg $\sum_{n=0}^{\infty} |a_n|$ jest zbieżny

2. Jeśli $\lim_n \sqrt[n]{|a_n|} > 1$, to szereg $\sum_{n=0}^{\infty} a_n$ jest rozbieżny
9. Tw (o zagęszczaniu) Jeśli $a_0 \geq a_1 \geq a_2 \geq \dots \geq 0$ to następujące zdania są równoważne:
- szereg $\sum_{n=0}^{\infty} a_n$ jest zbieżny
 - szereg $\sum_{n=0}^{\infty} 2^n a_{2^n}$ jest zbieżny
10. Tw (o szeregach naprzemiennych) Załóżmy, że $a_0 \geq a_1 \geq a_2 \geq \dots \geq 0$ oraz, że $\lim_n a_n = 0$. Wtedy szereg $\sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n a_n$ jest zbieżny
11. Przykład: $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n} = \ln 2$

Przestrzeń \mathbf{R}^n

- Def. (Odległość euklidesowa) $d(x, y) = \sqrt{\sum_{k=1}^n (x_k - y_k)^2}$.
- Def. Ciąg punktów (P_n) przestrzeni \mathbf{R}^N jest zbieżny do punktu $G \in \mathbf{R}^N$ ($\lim_n P_n = G$) jeśli

$$(\forall \epsilon > 0)(\exists N)(\forall n \geq N)(d(P_n, G) < \epsilon)$$
- Przykład: $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n+1}{n+2}, \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n, \sqrt[n]{n} \right) = (1, e, 1)$.

[15.03.2016] Pochodna - I

- Wykresy 3D oraz **wykresy konturowe** funkcji $f(x, y) = x^2 + y^2$, $f(x, y) = x^2 - y^2$, $f(x, y) = \frac{1}{x^2 + y^2}$, $f(x, y) = \frac{1}{x^2 - y^2}$, $f(x, y) = \frac{xy}{x^2 + y^2}$.
- Tw. Jeśli A jest zwarty i $f : A \rightarrow \mathbf{R}$ jest ciągła, to istnieje punkt $a \in A$ w którym funkcja f osiąga maksimum.
- Tw. Dla dowolnych $x_1, \dots, x_n \geq 0$ mamy $\sqrt[n]{x_1 \cdot \dots \cdot x_n} \leq \frac{x_1 + \dots + x_n}{n}$; czyli *średnia geometryczna jest mniejsza lub równa od średniej arytmetycznej*.
- Def. **Funkcjonał liniowy**: odwzorowanie liniowe ϕ postaci $\phi(\vec{x}) = a_1 x_1 + \dots + a_n x_n$
- Def. **Pochodną** funkcji $f : \mathbf{R}^n \rightarrow \mathbf{R}$ nazywamy taki funkcjonal liniowy $\phi : \mathbf{R}^n \rightarrow \mathbf{R}$, że

$$6. \quad \lim_{h \rightarrow 0} \frac{|f(x + h) - (f(x) + \phi(h))|}{\|h\|} = 0$$

Funkcjonał ten oznaczamy $f'(x)$

Uwaga: $\|h\| = \sqrt{h_1^2 + \dots + h_n^2}$, czyli $\|h\|$ oznacza długość wektora h .

7. Pochodna cząstkowa:

- $\frac{df}{dx_1}(a_1, \dots, a_n) = g'_1(a_1)$, gdzie $g_1(x) = f(x, a_2, \dots, a_n)$,
- $\frac{df}{dx_2}(a_1, \dots, a_n) = g'_2(a_1)$, gdzie $g_2(x) = f(a_1, x, a_2, \dots, a_n)$,

3. ...

$$4. \frac{df}{dx_n}(a_1, \dots, a_n) = g'_n(a_1), \text{ gdzie } g_n(x) = f(a_1, a_2, \dots, a_{n-1}, x)$$

$$8. \text{ Tw. Jeśli } f'(a)(h) = c_1 h_1 + \dots + c_n h_n \text{ to } c_i = \frac{df}{dx_i}(a)$$

9. Def. Jeśli $f : \mathbf{R}^n \rightarrow \mathbf{R}$ to gradientem funkcji f w punkcie $a \in \mathbf{R}^n$ nazywamy wektor

$$\text{grad}(f)(a) = \nabla f(a) = \left[\frac{df}{dx_1}(a), \dots, \frac{df}{dx_n}(a) \right].$$

[22.03.2016] Pochodna - II

1. Tw. Jeśli wszystkie pochodne cząstkowe $\frac{df}{dx_i}$ są ciągłe w pewnym otoczeniu element $a \in \mathbf{R}^n$ to funkcja ciągła jest różniczkowalna w punkcie a .
2. Tw. Jeśli $f : \mathbf{R}^n \rightarrow \mathbf{R}$ jest ciągła i $c \in \mathbf{R}$ to zbiór $\{x \in \mathbf{R}^n : f(x) = c\}$ jest domkniętym podzbiorem \mathbf{R}^n .
3. Def. **Pochodną kierunkową** funkcji $f : \mathbf{R}^n \rightarrow \mathbf{R}$ w punkcie a w kierunku v nazywamy liczbę

$$f'_v(a) = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{f(a + tv) - f(a)}{t}.$$

4. Tw. Jeśli f jest różniczkowalna w punkcie a to $f'_v(a) = \nabla f(a) \cdot v$
5. Def. Funkcja $f : \mathbf{R}^n \rightarrow \mathbf{R}$ ma **lokalne minimum [maksimum]** w punkcie a jeśli $(\exists \epsilon > 0)(\forall x \in K(a, \epsilon)(x \neq a \rightarrow f(x) > f(a))$
 $[(\exists \epsilon > 0)(\forall x \in K(a, \epsilon)(x \neq a \rightarrow f(x) < f(a))]$
6. Jeśli f ma lokalne ekstremum w punkcie a i ma pochodne cząstkowe w punkcie a to $\frac{df}{dx_1}(a) = \frac{df}{dx_2}(a) = \dots = \frac{df}{dx_n}(a)$.
7. Def. **Macierzą Jacobiego** funkcji $f = (f_1, \dots, f_m) : \mathbf{R}^n \rightarrow \mathbf{R}^m$ w punkcie a nazywamy macierz

$$J_f(a) = \begin{pmatrix} \nabla f_1(a) \\ \nabla f_2(a) \\ \dots \\ \nabla f_m(a) \end{pmatrix}$$

$$8. \text{ Przykład: Dla } f(t) = \begin{pmatrix} r \cos(\omega t) \\ r \sin(\omega t) \\ vt \end{pmatrix} \text{ mamy } J_f(t) = \begin{pmatrix} -r\omega \sin(\omega t) \\ r\omega \cos(\omega t) \\ v \end{pmatrix}.$$

$$\text{Ponadto } \|J_f(t)\| = \sqrt{r^2\omega^2 + v^2}.$$

9. Def. **Hesjanem** funkcji $f : \mathbf{R}^n \rightarrow \mathbf{R}$ w punkcie a nazywamy macierz $H_f(a) = [a_{i,j}]_{i,j=1,\dots,n}$, gdzie $a_{i,j} = \frac{d^2 f}{dx_i dx_j}$

[12.04.2016] Ekstrema

1. Kryterium na istnienie lokalnych ekstremów

Niech $f : \mathbf{R}^n \rightarrow \mathbf{R}$ będzie funkcją różniczkowalną. Załóżmy, że

$\nabla f(a) = \vec{0}$. Niech $H_f(a) = [a_{i,j}]_{i,j=1,\dots,n}$ oraz $M_k = \det([a_{i,j}]_{i,j=1,\dots,k})$.

1. Jeśli $(\forall k = 1, \dots, n)(M_k > 0)$, to f ma lokalne minimum w punkcie a
2. Jeśli $(\forall k = 1, \dots, n)((-1)^k M_k > 0)$, to f ma lokalne maksimum w punkcie a
3. Jeśli $M_n \neq 0$, ale nie zachodzi warunek (1) lub (2), to f ma punkt siodłowy w punkcie a

(Dowód: zapraszam chętnych na konsultacje)

2. Przykłady. Znajdowanie ekstremów funkcji na zbiorach zwartych.

3. **Pochodna funkcji złożonej.** Niech $f : \mathbf{R}^n \rightarrow \mathbf{R}^m$ oraz $g : \mathbf{R}^m \rightarrow \mathbf{R}^k$ będą funkcjami różniczkowalnymi. Wtedy

$$J_{g \circ f}(a) = J_g(f(a)) \circ J_f(a).$$

4. Przykład (reguła łańcucha): Jeśli $f : \mathbf{R}^n \rightarrow \mathbf{R}^m$ oraz $g : \mathbf{R}^m \rightarrow \mathbf{R}$, to

$$\frac{d(g \circ f)}{dx_i}(a) = \sum_{k=1}^m \frac{dg}{dy_k}(f(a)) \frac{df_k}{dx_i}(a),$$

[19.04.2016] Całkowanie

1. Omówiliśmy kilka przykładów na zastosowanie mnożników Lagrange'a
2. Pojęcie prostokąta n -wymiarowego i jego n -wymiarowej objętości:

$$\lambda([a_1, b_1] \times \dots \times [a_n, b_n]) = |b_1 - a_1| \cdot \dots \cdot |b_n - a_n|$$

3. Pojęcie całki funkcji n -zmiennych
4. Tw. Funkcje ciągłe są całkowne
5. **Twierdzenie Fubbiniego** (dla funkcji 2 zmiennych). Jeśli $A = [a, b] \times [c, d] \rightarrow \mathbf{R}$ oraz $f : A \rightarrow \mathbf{R}$ jest całkowna, to

$$6. \iint_A f(x, y) dx dy = \int_a^b \left(\int_c^d f(x, y) dy \right) dx$$

7. Policzyliśmy kilka przykładów.

[26.04.2016] Całkowanie

1. Obserwacje: $\lambda^{(1)}(A) = \text{długość}(A)$; $\lambda^{(2)}(A) = \text{pow}(A)$;
 $\lambda^{(3)}(A) = \text{vol}(A)$
2. Obserwacja: $\lambda(A) = \iint_P 1_A(\vec{x}) d\vec{x}$, gdzie P jest n -wymiarowym prostokątem takim, że $A \subseteq P$ oraz

$$1_A(x) = \begin{cases} 1 & : x \in A \\ 0 & : x \notin A \end{cases}$$

3. **Twierdzenie Fubbiniego** Jeśli $Q = [a_2, b_2] \times \dots \times [a_n, b_n]$,
 $P = [a_1, b_1] \times Q$ oraz $f : P \rightarrow \mathbf{R}$ jest całkowna, to

$$4. \int_P f(\vec{x}) dx_1 \dots dx_n = \int_{a_1}^{b_1} \left(\int_Q f(\vec{x}) dx_2 \dots dx_n \right) dx_1$$

5. Przykład: Jeśli

$$\Sigma_n = \{(x_1, \dots, x_n) : 0 \leq x_1, \dots, x_n \wedge x_1 + \dots + x_n \leq 1\}, \text{ to}$$

$$\lambda(\Sigma_n) = \frac{1}{n!}.$$

6. **Twierdzenie** Załóżmy, że $A \subseteq \mathbb{R}^n$, $\Phi : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^n$ jest różniczkowalna oraz różnowartościowa wewnątrz zbioru A oraz $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ to

$$7. \int_{\Phi(A)} f(\vec{u}) d\vec{u} = \int_A (f \circ \Phi)(\vec{x}) |det(J_\Phi(\vec{x}))| d\vec{x}$$

8. Pokazaliśmy, że wielkoludy mocno się pocą a krasnoludki marzną.

[10.05.2016] Całkowanie; współrzędne biegunowe i cylindryczne

1. Powierzchnia elipsy: rozważaliśmy odwzorowanie $\Phi(x, y) = (ax, by)$;
policzyliśmy wyznacznik Jakobianu $det(J_\Phi(x, y)) = ab$; wzięliśmy
 $K = \{(x, y) : x^2 + y^2 \leq 1\}$; sprawdziliśmy, że
 $\Phi(K) = \{(x, y) : \frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} \leq 1\}$; policzyliśmy

$$\iint_{\Phi(K)} 1 \cdot dx dy = \iint_K 1 \cdot ab \cdot du dv = \pi ab.$$

2. Współrzędne biegunowe: $\Phi(r, t) = (r \cos(t), r \sin(t))$; mamy
 $\Phi : [0, \infty) \times [0, 2\pi] \rightarrow \mathbf{R}^2$; ponadto $det(J_\Phi(r, t)) = r$

3. CAŁKA GAUSSA

$$4. \int_{-\infty}^{+\infty} e^{-x^2} dx = \sqrt{\pi}$$

5. Współrzędne sferyczne:

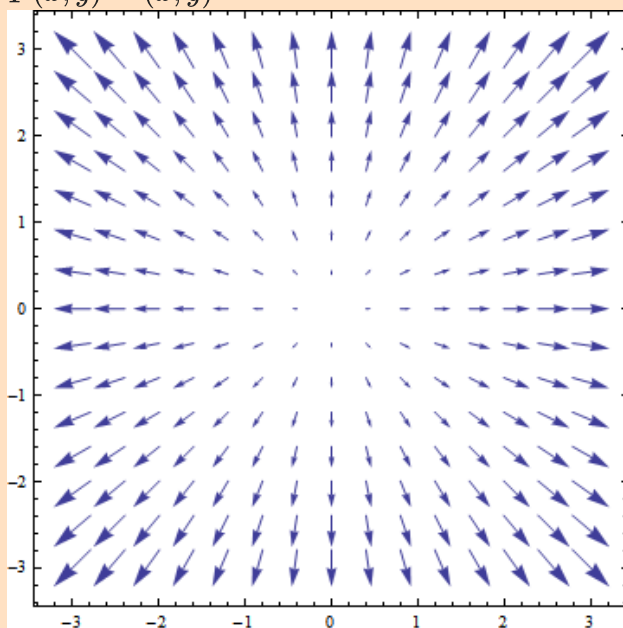
$$\Phi(r, \theta, t) = (r \sin(\theta) \cos(t), r \sin(\theta) \sin(t), r \cos(\theta))$$

- $\Phi : [0, +\infty) \times [0, \pi] \times [0, 2\pi] \rightarrow \mathbf{R}^3$;
- $\det(J_\Phi(r, \theta, t)) = r^2 \sin(\theta)$

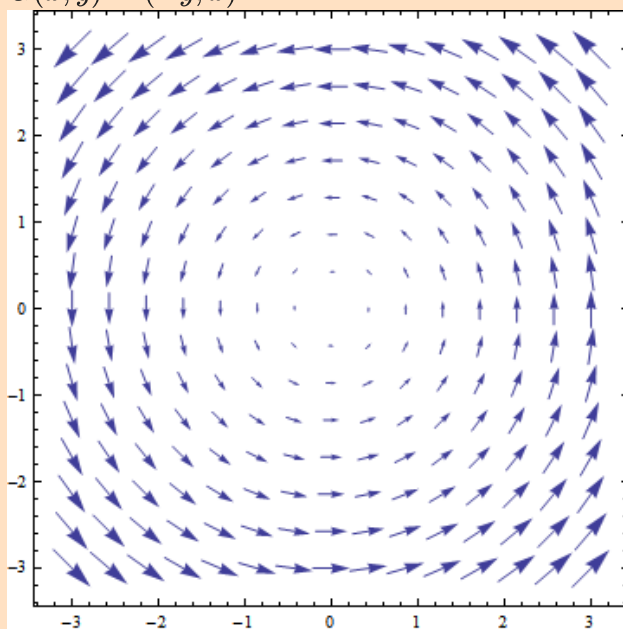
[17.05.2016] Całkowanie; całka skierowana

1. Pokazaliśmy, że objętość n -wymiarowej kuli o promieniu R wyraża się wzorem $V_n(R) = a_n R^n$, gdzie ciąg (a_n) spełnia następującą zależność rekurencyjną $a_{n+2} = \frac{2\pi}{n+2}$.
2. Pokazaliśmy, że $\lim_n \frac{V_{2n}(1)}{2^{2n}} = 0$.
3. Wprowadziliśmy pojęcie pola wektorowego i przyjrzelśmy się kilku przykładom:

1. $\vec{F}(x, y) = (x, y)$

2. $\vec{G}(x, y) = (-y, x)$

4. Zdefiniowaliśmy **całkę krzywoliniową** z pola wektorowego i pokazaliśmy, że

$$\int_L \vec{F} \cdot d\vec{l} = \int_a^b F(\phi(t)) \cdot \phi'(t) dt,$$

jeśli ϕ jest parametryzacją łuku skierowanego L .

[24.05.2016] Całka skierowana

1. Oznaczenie: jeśli $\vec{F}(\vec{x}) = (F_1(\vec{x}), \dots, F_n(\vec{x}))$ to

$$\int_{\phi} \vec{F} \cdot d\vec{l} = \int_{\phi} (F_1 dx_1 + \dots + F_n dx_n).$$

2. Pole potencjalne: takie pole wektorowe \vec{F} , że istnieje funkcja $U : \mathbf{R}^n \rightarrow \mathbf{R}$ taka, że

$$\vec{F} = \nabla U.$$

Funkcję U nazywamy potencjałem.

3. Tw. Jeśli $U : \mathbf{R}^n \rightarrow \mathbf{R}$ jest potencjałem pola wektorowego \vec{F} oraz $\phi : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}^n$ jest krzywą zorientowaną, to

$$\int_{\phi} \vec{F} \cdot d\vec{l} = U(b) - U(a).$$

4. Omówiliśmy podstawowe zastosowania całki krzywoliniowej do zbadania pola z potencjałem $U(x, y, z) = \frac{c}{r}$, gdzie $r = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$.

5. **Twierdzenie Green'a.** Jeśli $P \subseteq \mathbf{R}^2$ jest obszarem jednospójnym, to

$$\int_{\partial P} (P dx + Q dy) = \iint_P \left(\frac{dQ}{dx} - \frac{dP}{dy} \right) dx dy.$$

[31.05.2016] Rotacja i Twierdzenie Gaussa

1. Iloczyn wektorowy (pracujemy w \mathbf{R}^3): $\vec{v} = \vec{u} \times \vec{w}$ jeśli \vec{v} jest prostopadły do wektorów \vec{u} i \vec{w} , jego długość równa $|\vec{u}| \cdot |\vec{w}| \cdot \sin(\alpha)$, gdzie α jest równa kątowi między wektorami \vec{u} i \vec{w} zaś orientacja jest wyznaczona za pomocą "reguły kciuka".
2. Oznaczamy $\mathbf{i} = (1, 0, 0)$, $\mathbf{j} = (0, 1, 0)$, $\mathbf{k} = (0, 0, 1)$. Wtedy

$$\vec{u} \times \vec{w} = \det \begin{pmatrix} \mathbf{i} & \mathbf{j} & \mathbf{k} \\ u_x & u_y & u_z \\ v_x & v_y & v_z \end{pmatrix}$$

3. Rotacją pola wektorowego \vec{F} nazywamy wektor

$$\text{rot}(\vec{F}) = \nabla \times \vec{F} = \det \begin{pmatrix} \mathbf{i} & \mathbf{j} & \mathbf{k} \\ \frac{d}{dx} & \frac{d}{dy} & \frac{d}{dz} \\ F_x & F_y & F_z \end{pmatrix}$$

4. Twierdzenie: Jeśli pole \vec{F} jest potencjalne, to $\nabla \times \vec{F} = \vec{0}$.

5. Pojęcie całki powierzchniowej: $\int_{\Phi} \vec{F} \cdot \vec{d\sigma}$

6. Dywergencja pola: $div(\vec{F}) = \nabla \cdot \vec{F} = \sum_{k=1}^n \frac{dF_k}{dx_k}$

7. **Twierdzenie Gaussa** Jeśli V jest bryłą (bez "dziur") w przestrzeni \mathbf{R}^3 oraz ∂V oznacza jej brzeg skierowany na zewnątrz bryły, to

$$\int_{\partial V} \vec{F} \cdot \vec{d\sigma} = \int_V (\nabla \cdot \vec{F}) dx dy dz .$$

8. Pierwsze równanie Maxwela: $\nabla \cdot \vec{E} = \frac{\rho}{\epsilon_0}$

9. Wniosek. Jeśli \vec{E} jest centralnym polem elektrycznym to

$$|E_r| = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{Q}{r^2} ,$$

gdzie Q oznacza ładunek wewnątrz kuli o promieniu r .

[07.06.2016] Całka powierzchniowa

1. Przykłady obliczeń skierowanej całki powierzchniowej z pola wektorowego.
2. Twierdzenie Stokes'a: Jeśli Σ jest płatem powierzchniowym, to

$$\int_{\partial\Sigma} \vec{F} \cdot \vec{dl} = \int_{\Sigma} (\nabla \times \vec{F}) \cdot \vec{d\sigma}$$

3. Zastosowania twierdzenia Stokes'a.
4. Równania Maxwell'a
5. Relatywistyczna interpretacja pochodzenia pola magnetycznego

[13.06.2016] Podsumowanie

Omówiliśmy najważniejsze pojęcia, metody i twierdzenia omówione na całym wykładzie.